

Enheten för skydd av natur

Se sändlista

BILDANDE AV BRASSBERGETS NATURRESERVAT

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar länsstyrelsen att förklara det område som avgränsas på karta enligt bilaga 1 och 2, med den gräns som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Länsstyrelsen beslutar samtidigt med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att upphäva beslutet för Brassbergets naturreservat från 1992-06-15 (dnr 231-7982-89, 61-212) samt beslutet för Norra Brassbergets naturreservat från 2009-12-09 (dnr 511-7173-09, 61-258). Naturreservatets namn ska fortsättningsvis vara Brassbergets naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att förordna att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se Föreskrifter för naturreservatet samt karta i bilaga 3).

Slutligen fastställer länsstyrelsen i enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m skötselplan enligt bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska även fortsättningsvis vara länsstyrelsen.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet gäller omedelbart, även om de överklagas, jfr 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Brassbergets naturreservat
NVR-id:	21-2000468
Kommun:	Ljusdal
Lägesbeskrivning:	Fyra kilometer nordost om Ramsjö. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM):	N: 6897381 E: 537555
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen, samt brytpunktskarta (bilaga 5).
Fastigheter:	Holmsveden 4:2 Del av Gräningsvallen 1:4 Del av Gräningsvallen 1:17
Markägare:	Staten (genom Naturvårdsverket) och bolag
Areal (från VIC Natur):	Total areal 341,0 ha Landareal 340,9 ha Produktiv skogsmark 329,4 ha Därav naturskog* 227 ha * Areal från länsstyrelsens inventering
Natura 2000-område:	Brassberget SE0630107
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden, att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer. De värdefulla livsmiljöerna lövbränna, brandpräglade lövrika naturskogar och äldre barrnaturskog, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i vågig

bergskullterräng i sydboreal region ska ha gynnsamt tillstånd*. De gamla lövsuccessionerna ska förlängas, och nya lövmiljöer skapas. Strukturer som hög andel lövträd, död ved och gamla träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning. Skyddsvärda arter** som aspbarkgnagare, sötgräs, järpe, gråspett, spillkråka och tretåig hackspett, ska ha gynnsamt tillstånd*. Djupsvart brunbagge, som är utpekad inom åtgärdsprogram för hotade arter, ska förekomma i området. Naturliga vattenflöden i mark och vattendrag ska råda, och naturliga störningsprocesser får verka i området.

Inom ramen för detta syfte ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser och ge möjlighet till vetenskaplig forskning.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Naturvårdsbränning får utföras i större delen av området.
- Åtgärder för att efterlikna vissa effekter av skogsbrand och för att förlänga lövsuccessionen får utföras om naturvårdsbränning ej är möjligt.
- Skötselåtgärder för att gynna lövträd och öka naturskogsstrukturerna får utföras i de delar av naturreservatet där det finns yngre skog.
- Skötselåtgärder för att skapa lämpligt substrat för djupsvart brunbagge får utföras om/när det behövs.
- Skötselåtgärder för att tillföra substrat för mossor inom släktet *Scapania* får utföras.
- Stängsling av lövföryngringar får göras, främst efter naturvårdsbränning, men även i andra unga lövbestånd.
- Contortatall avverkas.
- Ett mindre område med äldre granskog lämnas för fri utveckling.

Skälen för beslutet

Brassbergets naturreservat har mycket höga naturvärden som främst är kopplade till brandpräglade och lövrika skogar. Områdets skogar hyser mycket höga naturvärden knutna till gamla lövträd, gamla barrträd och till död ved. Det

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

** Arter upptagna i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, det s.k. art- och habitatdirektivet, eller i rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar, det s.k. fågeldirektivet.

finns i många delar av området rikligt med död ved av olika nedbrytningsgrad, i form av både lågor, torrakor och naturliga högstubbar, och av både lövträd och barrträd. I området finns spår efter tidigare skogsbränder i form av brandstubbar och levande träd med brandljud. En mängd rödlistade arter och signalarter knutna till både brandpräglade skogar, lövbrännor och andra naturskogsmiljöer har påträffats i området, främst inom artgrupperna vedsvampar, lavar och hackspettar, men även flera skyddsvärda vedlevande insekter har hittats i området.

Kärnområdet består av en gammal lövbränna som varit skyddad som naturreservat sedan 1992 (det ursprungliga Brassbergets naturreservat). Detta är ett unikt område med tydligt brandpräglad och mycket lövrik skog med väldigt höga naturvärden. Det är ett av länets största kända lövskogsområden. Här finns också en rik flora, bland annat förekommer flera orkidéarter. Nordvästra delen består också till stora delar av brandpräglade och lövrika skogar, vilka skyddades som naturreservat 2009 (då som Norra Brassbergets naturreservat). Ytterligare tre mindre skogsområden med höga naturvärden i direkt anslutning till de båda naturreservaten har därefter identifierats och förvärvats av staten.

De största hoten mot de värdefulla naturmiljöerna och den biologiska mångfalden bedöms vara skogsbruk och exploatering. Genom att detta förbjuds även i de nytillkomna delarna och hela området nu skyddas som naturreservat kan områdets natur- och upplevelsevärden bevaras. Samtidigt öppnar den nya och mer genomarbetade skötselplanen för att genomföra nödvändiga och ändamålsenliga skötselåtgärder som syftar till att bibehålla och ytterligare förstärka områdets höga naturvärden.

Delar av naturreservatet omfattar natur som ingår i det europeiska nätverket Natura 2000 som upprättats med ledning av direktiv från EU. Habitaterna silikatbranter (8220), taiga (9010), lövsumpskog (9080) och skogbevuxen myr (9740) och arterna aspbarkgnagare (*Xyletinus tremulicola*) och sötgräs (*Cinna latifolia*), vilka är upptagna i art- och habitatdirektivet, ska ha gynnsam bevarandestatus, liksom följande arter vilka är upptagna i fågeldirektivet: järpe, gråspett, spillkråka och tretåig hackspett.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B12 nedan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller

annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna utgör inte hinder för normalt underhåll av befintliga vägar med tillhörande vägområde enligt karta i bilaga 3 och bilaga 6 ”Generellt undantag för väghållning mm”.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,
5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämna, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
6. bedriva mineralutvinning,
7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringssämnen,
8. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
10. utan länsstyrelsens tillstånd utföra restaurering av Millestbäcken längst i söder,
11. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart.

Föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för röjning av befintliga siktgator som behövs för den jakt som är tillåten i reservatet.

Föreskrift 8 ovan utgör inte hinder för äldragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras.

Föreskrift 9 ovan utgör inte hinder för jaktlagets uppsättning av tillfälliga skyltar i samband med den jakt som är tillåten i reservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.
3. Underhåll av rastplats och stig enligt karta bilaga 3, samt anläggande och underhåll av parkeringsplats samt eventuell ytterligare stig och rastplats.
4. Genomförande av återkommande naturvårdsbränningar enligt karta bilaga 3.
5. Genomförande av återkommande åtgärder för att efterlikna vissa effekter av skogsbrand samt för att förlänga lövsuccessionen i området. Främst lövträd, men även tall, ska gynnas genom borttagning av både yngre och äldre gran, samt genom stamskadning av tall, enligt karta bilaga 3.
6. Genomförande av naturvårdsinriktade skötselåtgärder för att gynna lövträd och öka naturskogsstrukturerna i yngre bestånd, så som borttagning av inväxande gran, luckhuggning, och friställning av utvalda lövträd, enligt karta bilaga 3.
7. Återkommande fällning av enstaka granar eller tallar i närheten av loken i nordväst för att skapa tidvis översvämmad ved som substrat för mossor inom släktet *Scapania*, alternativt att träd som fällts eller fallit på annan plats flyttas dit, enligt karta bilaga 3.

8. Genomförande av naturvårdsinriktade skötselåtgärder för att vid behov skapa lämpligt substrat för djupsvart brunbagge i form av grova solbelysta björkhögstubbar, genom att ringbarka eller skada enstaka, utvalda björkar, enligt karta bilaga 3.
 9. Stängsling av utvalda lövföryngringar för att förhindra viltskador, enligt karta bilaga 3.
 10. Återkommande bekämpning av contortatall och andra för reservatsområdet invasiva främmande arter och icke inhemska träd och buskar i hela naturreservatet.
 11. Genomförande av naturvårdsinriktad restaurering (av engångskaraktär) av Millestbäcken längst i söder, om behov visar sig finnas.
 12. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.
- C. *Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet*

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik,
2. ta ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
3. elda, annat än med ved som tagits med,
4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och lavar,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt skada eller störa djurlivet,
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
7. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten, gräva, eller därmed jämförligt,
8. utan länsstyrelsens tillstånd genomföra arrangemang med fler än 50 deltagare, t.ex. tävlingar eller militär övningsverksamhet.

Föreskrifterna 1 och 5 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

Föreskrift 3 utgör inte hinder för användning av friluftskök.

Föreskrift 4 ovan utgör inte hinder för plockning av sådana bär och matsvampar som inte är rödlistade, samt plockning för eget behov av övriga växter som inte är rödlistade.

Föreskrift 5 utgör inte hinder för tillåtet fiske.

Föreskrift 6 utgör inte hinder för tillfällig skyltning i samband med tillståndsgivna organiserade tävlingar enligt föreskrift 8.

Andra bestämmelser som gäller för området

Även om en verksamhet eller åtgärd inte är förbjuden enligt naturreservatets föreskrifter kan anmälan, tillstånd eller samråd ändå krävas t.ex. tillstånd/anmälan till vattenverksamhet eller samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Delar av naturreservatet är även Natura 2000-område (SE0630107 Brassberget). För verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 §§ miljöbalken. För Natura 2000-området finns en upprättad bevarandeplan med länsstyrelsens diarienummer 511-4020-2016, 00-001-064.

Bakgrund

Det ursprungliga Brassbergets naturreservat bildades 1992 och omfattade då Brassbergets södra sida. Norra Brassbergets naturreservat, som omfattar Brassbergets västra och norra sida, bildades 2009 efter en överenskommelse med Sveaskog inom det så kallade SNUS-projektet. De båda naturreservaten gränsar mot varandra på en sträcka av drygt 500 m. Naturvårdsverket har via markbytespaketet ESAB blivit ägare till två områden som ligger mellan de båda naturreservaten, samt ett område som ligger norr om Norra Brassbergets naturreservat, och dessa områden behöver nu också få skydd som naturreservat.

Beslutet för det ursprungliga Brassbergets naturreservat är på grund av sin ålder i behov av kompletteringar och förtydliganden. Vid bildandet av Norra Brassbergets naturreservat gjordes endast en förenklad skötselplan och även detta beslut är därför i behov av kompletteringar och förtydliganden.

Länsstyrelsen har därför valt att slå ihop de båda befintliga naturreservaten och de tre nytilkomna områdena till ett nytt naturreservat, så att hela området kring Brassberget får gemensamt syfte, föreskrifter och skötselplan.

Förändringar i förhållande till tidigare beslut

I och med detta beslut slås de två ursprungliga och intill varandra liggande naturreservaten Brassbergets naturreservat (139 ha) och Norra Brassbergets naturreservat (141 ha) ihop till ett naturreservat. Samtidigt utökas naturreservatet med tre nya delområden, vilket gör att den sammanlagda skyddade arealen ökar med 61 ha.

Översynen av beslut, föreskrifter och skötselplan för Brassbergets och Norra Brassbergets naturreservat har utgått från nuvarande förutsättningar och kunskapsläge för området. De båda tidigare besluten har även behövt ensas med varandra. Det nya beslutet har också anpassats till nu gällande lagstiftning och riktlinjer. Naturreservatets syfte har omformulerats och preciserats, men syftet följer i allt väsentligt ändamålen med naturreservaten så som de formulerades då naturreservaten bildades.

Flera föreskrifter har förtydligats och gjorts mer utförliga, främst i jämförelse med det ursprungliga Brassbergets naturreservat. Detta gäller föreskrifterna A3, A4, A5, A7, A10, C4 och C7. Utöver ovanstående har utförligare B-föreskrifter lagts till, vilka förtydligar det intrång som markägaren ska tåla.

Följande föreskrifter innebär en skärpning jämfört med de tidigare besluten: Föreskrift A2 gör att det inte längre är tillåtet att efter länsstyrelsens tillstånd anlägga jaktorn i det som var Norra Brassbergets naturreservat. Föreskrifterna A9 och C6 säger att det nu blir förbjudet att sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift i ursprungliga Brassbergets naturreservat, dock med undantag för tillfällig skyltning vid jakt. Föreskrift C5 är en skärpning av förbudet kring att skada eller störa djurlivet jämfört med tidigare formulering i ursprungliga Brassbergets naturreservat. Föreskrift A6, "Förbjudet att bedriva mineralutvinning", är en skärpning jämfört med tidigare beslut då det bara varit förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd bedriva mineralutvinning i Norra Brassbergets naturreservat, och då mineralutvinning inte ens nämns i ursprungliga Brassbergets beslut. Det innebär att den som vill utföra prospektering eller mineralutvinning inom naturreservatet framöver måste söka dispens för detta.

Föreskrift C12 är en skärpning jämfört med ursprungliga Brassbergets beslut, medan den delvis är en lättning jämfört med Norra Brassbergets beslut. Att använda området för militära övningar var tidigare helt förbjudet i Norra Brassbergets naturreservat, medan det nu istället kommer att vara förbjudet att

utan länsstyrelsens tillstånd använda området för militära övningar med mer än 50 deltagare, på samma sätt som för andra större organiserade arrangemang.

Två C-föreskrifter från de tidigare besluten är borttagna: Föreskriften ”Förbudet att elda” (C5) tas bort från ursprungliga Brassbergets naturreservat eftersom det inte varit förbudet att elda i det som var Norra Brassbergets naturreservat, och det heller inte finns några skäl till att ha ett sådant förbud. Föreskriften ”Förbudet att medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur” (C6) tas bort från det som var Norra Brassbergets naturreservat eftersom det inte varit förbudet i ursprungliga Brassbergets naturreservat, och det inte heller finns några skäl till att ha ett sådant förbud.

En lättnad av föreskrift A1 har också gjorts jämfört med båda de tidigare besluten, då ett undantag om att ”Föreskrift A1 utgör inte hinder för röjning av befintliga siktgator som behövs för den jakt som är tillåten i reservatet” lagts till.

Skötselplanen för det nya Brassbergets naturreservat har omarbetats i sin helhet och gjorts betydligt mer omfattande jämfört med båda de tidigare besluten skötselplaner, vilka var väldigt kortfattade. I den nya skötselplanen finns tydligt avgränsade och beskrivna skötselområden, i syfte att underlätta förvaltningen av naturreservatet. I ursprungliga Brassbergets skötselplan står att målet är att vidmakthålla lövsuccessionerna genom i huvudsak fri, naturlig utveckling, och att det på sikt bör övervägas att föryngrar delar av området genom brand. I Norra Brassbergets skötselplan anges skötseln huvudsakligen som fri utveckling, förutom i vissa delar där lövträdsgynnande skötsel respektive luckhuggning i ungskog bör göras. Det anges även för Norra Brassberget att möjligheterna till naturvårdsbränning bör utredas vid en revidering av skötselplanen. I den nya skötselplanen finns naturvårdsbränning med som en möjlig skötselåtgärd, men då det kan bli tekniskt svårt att genomföra säkra naturvårdsbränningar i området öppnas det även upp för att genomföra åtgärder som efterliknar vissa effekter av skogsbrand, som röjning av inväxande gran och stamskadning av yngre tall, samt andra skötselåtgärder som gynnar lövträd.

Ärendets beredning

Brassbergets intressanta skog uppmärksammades redan 1979. I en skrivelse till länsstyrelsen samma år föreslogs att området skulle avsättas som naturreservat. I samband med länsstyrelsens inventering av naturskogar i länet 1979-82 dokumenterades områdets naturvärden. Tillsammans med åtta andra skogsområden i länet bedömdes Brassberget ha allra högsta naturvärdesklass. 1984 värderades områdets skog av lantbruksnämnden. 1990 köpte Naturvårdsverket området av Stora Skog AB, och i juni 1992 bildades det ursprungliga Brassbergets naturreservat, omfattande 139 ha belägna

huvudsakligen på Brassbergets sydsida. Sedan 1996 ingår detta område också i EU:s Natura 2000-nätverk.

Det har dock visat sig att höga naturvärden även finns utanför det område som skyddades 1992. Omgivande skogar har därför inventerats i flera omgångar av länsstyrelsen mellan åren 2001 och 2005.

Ett område som gränsar mot nordvästra delen av det ursprungliga Brassbergets naturreservat ingick i den inventering av skyddsvärda statliga skogar som på uppdrag av regeringen genomfördes av Naturvårdsverket och länsstyrelserna åren 2003-2005. Området uppmärksammades på grund av höga biologiska värden och bedömdes med stöd av gällande naturskogskriterier lämpat för urval i inventeringen. Området blev ett av 34 områden i Gävleborgs län som slutligen rapporterades av Naturvårdsverket till regeringen, i Naturvårdsverkets rapport 5339 och 5342. Naturvårdsverket och Sveaskogs Förvaltnings AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om långsiktigt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden på Sveaskogs marker som redovisades i inventeringen. Överenskommelsen innebär att områdena på i överenskommelsen angivna villkor kunde avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. Förslag till beslut för detta område skickades ut på remiss till berörda parter i september 2009 och i december 2009 bildades Norra Brassbergets naturreservat. Norra Brassbergets naturreservat beslutades med en förenklad skötselplan. I planen angavs att det är lämpligt att revidera den innan år 2015.

Det har även konstaterats att ytterligare två områden som ligger intill det ursprungliga Brassbergets naturreservat har mycket höga naturvärden. Ett område sydväst och ett område norr om det ursprungliga Brassbergets naturreservat inventerades åren 2003-2005 av Länsstyrelsen. Dessa områden ägdes då av Bergvik Skog AB. Områdena värderades år 2012 inom ramen för bytesmarksprojektet ESAB. Staten (Naturvårdsverket) förvärvade dessa områden genom avtal år 2014. Affären innebär att den tidigare markägaren Bergvik Skog AB fick ersättningsmark i utbyte av Sveaskog genom det för ändamålet bildade bolaget ESAB (Ersättningsmark i Sverige AB). Dessa två nytillkomna delar är exempel på områden som nu skyddas som naturreservat inom ramen för det här markbytespaketet, tillsammans med många andra områden i landet.

I samband med ESAB-bytesmarksaffären visade det sig att en utpekad nyckelbiotop låg på den mark som Bergvik Skog AB skulle erhålla som bytesmark. Naturvårdsverket behöll nyckelbiotopen i sin ägo och då den gränsade mot Norra Brassbergets naturreservat kommer den också att få ingå i det nya Brassbergets naturreservat.

Sammantaget innebär detta att naturreservatet kommer att omfatta stora delar av Stora och Lilla Brassberget. Genom att upphäva de tidigare besluten och slå samman det som tidigare var Norra Brassbergets naturreservat och Brassbergets naturreservat och de nytillkomna områdena till ett nytt stort sammanhängande naturreservat skapas en bättre helhet, och det blir tydligare mot allmänhet och besökare när samma föreskrifter gäller i hela området. Dessutom öppnar det för att se över och ensa skötselplanen för området. Det är något som det länge funnits behov av då de tidigare skötselplanerna var kortfattade och i stort behov av översyn och uppdatering. Även i bevarandeplanen för Brassbergets Natura 2000-område påpekas att en ny skötselplan för området behöver tas fram.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har Länsstyrelsen gjort bedömningen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 8 mars 2023. Följande synpunkter inkom:

- Naturvårdsverket tillstyrker länsstyrelsens förslag till beslut, men framför samtidigt synpunkter som behöver beaktas i den fortsatta handläggningen av ärendet. Den föreslagna föreskriften B10 bör preciseras till att den gäller *för reservatsområdet* invasiva främmande arter etc. Den föreslagna föreskriften C8 bör förtydligas och kan till exempel uttryckas som en tillståndsplikt för arrangemang med fler än 50 deltagare. Ordet "organiserade" är otydligt, och det är heller inte relevant att reglera av vem eller i vilken form aktiviteten genomförs.

Länsstyrelsen har ändrat enligt Naturvårdsverkets synpunkter.

- Sveriges geologiska undersökning SGU avstår från att yttra sig
- Skogsstyrelsen ser positivt på att naturvärden och rekreationsvärden i det aktuella området skyddas långsiktigt och tillstyrker naturreservatets förslag till beslut och dess skötselplan.
- Ljusdals kommun genom Samhällsservicenämnden är positiva till förslaget till bildande av Brassbergets naturreservat. Förslaget strider

inte mot översiktsplan, markanvändningsplaner eller andra kommunala intressen. Kommunen är positiv till skydd av områden som bidrar till att den biologiska mångfalden bevaras samt att friluftslivet främjas.

- Naturskyddsföreningen i Ljusdal välkomnar sammanslagningen av de båda Brassbergsreservaten och utökningen av det tidigare skyddade området med föreslagna 61 ha. Det är mycket välkommet med ett större sammanhållet skyddat naturskogsområde i Brassberget. Det är också bra att skötselplanen blir uppdaterad. Naturskyddsföreningen anser generellt att upptag av CO₂ och inlagring av kol borde ingå som ekosystemtjänster under ”Reglerande & upprätthållande tjänster” i länsstyrelsens naturreservatsbeslut. Naturskyddsföreningen konstaterar också att det hade varit bra om ytterligare ett område i direkt anslutning till Brassbergets naturreservat hade kunnat ingå i naturreservatet, och lämnar information i en karta om det området.

Länsstyrelsen tackar för synpunkten om ekosystemtjänster.

Länsstyrelsen har redan kännedom om området utanför Brassbergets naturreservat som Naturskyddsföreningen tar upp.

- Ramsjö fiskevårdsområdesförening har inga synpunkter.

Länsstyrelsens motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet, samt även för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, och/eller skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Enligt 7 kap. 5 § första stycket miljöbalken framgår att i ett beslut om att bilda naturreservat ska skälen för beslutet anges. Enligt paragrafens andra stycke följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt

paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 7 kap. 4-6 §§ miljöbalken om det finns synnerliga skäl. Bestämmelsen omfattar såväl den geografiska omfattningen av reservatet som syftet och de föreskrifter enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken som gäller i området. Beslut om upphävande får enligt 7 kap. 7 § fjärde stycket miljöbalken meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken gäller att vid prövning av frågor om skydd av områden skall hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Beskrivning av området

Brassberget, som ligger nordost om Ramsjö i norra Hälsingland, är ett unikt område med tydligt brandpräglad och lövrik skog med mycket höga naturvärden. Det naturreservat som bildades 1992 omfattade Brassbergets södra sida, och det naturreservat som bildades 2009 omfattade Brassbergets nordvästra sida. I och med att naturreservaten nu slås ihop och utvidgas omfattar det skyddade området numera större delen av Stora och Lilla Brassberget.

Vid Brassberget finns tydliga spår efter inlandsisens avsmältning. Det finns exempel på flertalet olika terrängformer som har uppstått till följd av den smältande inlandsisen och de smältvattenströmmar som sökt sig fram mellan bergen eller mellan den kvarliggande isen och berget. Brassberget når med sin högsta topp 455 meter över havet. På bergets sydsida finns branta sluttningar

med rasbranter ner mot en dalgång där Millestbäcken rinner. I den södra branten finns tre inskurna dalar som ger upphov till platåliknande ryggar.

Brassberget har i århundraden präglats av skogsbränder, vilket gett upphov till områdets särpräglade skog och intressanta växt- och djurliv. I denna trakt, som utgör ett stråk i landskapet öster om sjön Hennan, finns en koncentration av lövbrännor uppkomna efter brand och dimensionsavverkning i slutet av 1800-talet. Brandhistoriken har studerats i området och det har konstaterats att den tidigare skogsbrandfrekvensen vid Brassberget har varit mycket hög, med ca 34 år som genomsnittsintervall mellan bränderna.

Lövbrännan på Brassbergets sydsida har uppkommit efter den senaste större branden år 1888. Detta är ett unikt område med tydligt brandpräglad och mycket lövrik skog med väldigt höga naturvärden. Det är ett av länets största kända lövskogsområden. I delar av lövbrännan är lövträden helt dominerande, med bara enstaka äldre granar här och där. I andra delar finns ett större inslag av äldre gran, men även här är lövandelen väldigt hög. Lövslogen domineras av asp och björk, men även gråal, sälk och rönn förekommer. Spår av bränder finns i området i form av exempelvis den stora andelen lövträd, bränd död ved, samt träd med brandljud. Bland annat har en levande tall med åtta brandljud påträffats.

Övriga delar av skogarna vid Brassberget varierar i karaktär och utgörs av trivallövskog, lövblandad barrskog, barrblandskog samt ren tall- respektive granskog. I den västra delen, i det som tidigare var Norra Brassbergets naturreservat, finns även ungskog med tall och gran med bitvis större inslag av lövträd på Stora Brassbergets västsluttning, samt en mindre kalavverkad yta i områdets västligaste del. I området ingår några bestånd av karaktären utvecklingsmark och arronderingsmark eftersom de ligger insprängda i värdekärnorna eller kantar mot väg. Även utvecklingsmarken är bitvis lövrik. Eftersom bevarandevärdena är knutna till en lövbränna, vilket är en biotop som flyttar runt i landskapet, är det även av värde att inkludera utvecklingsmarkerna i naturreservatet. I de nytillkomna delarna ingår även en nyckelbiotop med naturskogsartad granskog.

Den rika förekomsten av död ved och lövträd ger goda förutsättningar för många arter i området, exempelvis hackspettar som spillkråka (NT), mindre hackspett (NT) och tretåig hackspett (NT). Andra rödlistade arter och signalarter som förekommer i området är exempelvis vedsvampar som kandelabersvamp (NT), doftticka (VU), gränsticka (NT), koralltaggsvamp (NT), rävticka och barkticka. Lavar som påträffats i området är till exempel violettgrå tagellav (NT), stiftgelélav (NT), liten aspgelélav (VU), läderlappslav (VU), smalskaftslav (VU), allékantlav (VU), olivbrun gyttelav (NT), småflikig brosklav (NT), lunglav (NT), skrovellav (NT), kolflarnlav (NT), skinnlav, dvärgtufs, bårdlav, mörk kolflarnlav (NT) och korallblylav. Vid Brassberget

finns också riktigt bra miljöer för många habitatkrävande vedinsekter, och sällsynta och skyddsvärda arter som djupsvart brunbagge (EN, ÅGP), aspbarkgnagare (NT) och grön aspvedbock (NT) finns i området.

Inom det ursprungliga Brassbergets naturreservat finns den rikaste floran i de centrala delarna av sluttningarna, som tidvis översilas kraftigt. Arter som stenbär, midsommarblomster, mjölkört, kattfot, liljekonvalj, lingon, nattviol och grönkulla är karaktärsarter vid Brassberget. Floran vid Brassberget har inslag av krävande och kulturbundna arter, troligtvis med anledning av de återkommande bränderna och betesutnyttjandet. Även brantens sydläge har inverkan på växtligheten. Vid Brassberget förekommer även flertalet öppenmarksväxter som smultron, kattfot och käringtand.

Vid Brassberget finns ett flertal orkidéarter, där skogsfru (NT) är den mest anmärkningsvärda. I området finns även det sällsynta sötgräset (NT), en art som är såväl rödlistad som utpekad i EUs art- och habitatdirektiv.

Några mindre våtmarker ingår också i naturreservatet. På den största våtmarken, en delvis skogbevuxen myr i nordligaste delen av naturreservatet, växer varglav (NT) på en gammal grånad tallhögstubbe.

Området ligger inom trakten Norra Hälsinglands gammelskogar som i ”Strategi för formellt skydd av värdefulla skogar i Gävleborgs län” är en utpekad skoglig värdeetrakt som är prioriterad för områdesskydd. Denna värdeetrakt är en av de mest värdefulla i länet. Här finns flera stora sammanhängande skogsområden med framför allt äldre tallnurskog, men även lövrika skogar och grannurskog förekommer. Gemensamt för dessa är att de i stor utsträckning är präglade av återkommande skogsbränder. Bränderna har givit upphov till flerskiktade brandpräglade tallskogar och lövbrännor.

Effekter på ekosystemtjänster

Bildandet av Brassbergets naturreservat inverkar på flera ekosystemtjänster. Större delen av området är visserligen skyddat sedan tidigare, men samma ekosystemtjänster bedöms påverkas oavsett om man tittar på hela naturreservatet eller bara på de nytillkomna delarna. Nedan listas de ekosystemtjänster som beslutet att bilda naturreservatet har en mer än försumbar påverkan på. I tabellen anges även om beslutet har en positiv eller negativ inverkan på berörd ekosystemtjänst. Beslutet har störst positiv effekt på de stödjande ekosystemtjänster som är kopplade till artbevarande och biologisk mångfald, och störst negativ effekt på försörjande ekosystemtjänster som är kopplade till skogsbruk.

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Bärplockning och annan vild föda	Positiv
	Virke och fibrer	Negativ
	Bioenergi från skog	Negativ
	Energiproduktion	Negativ
Reglerande & upprätthållande	Dämpning av avrinning och flöden	Positiv
	Upprätthållande av markens struktur	Positiv
	Livsmiljöer som t.ex. uppväxtområden, lek- och spelplatser, boplatser	Positiv
	Biologisk kontroll av skadegörare (inklusive invasiva arter)	Positiv
Kulturella	Naturarv t.ex. att bevara naturens värden för framtida generationer	Positiv
	Icke organiserat friluftsliv	Positiv
	Resurs för forskning	Positiv
	Estetiska värden t.ex. rekreationsaktiviteter och turism i ostörd miljö	Positiv
Stödjande	Näringsämnes-cirkulation - vattnets kretslopp	Positiv
	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv
	Ekologiska samspel t.ex. näringsvävans dynamik, interaktioner mellan trofiska nivåer, evolutionära processer	Positiv

Bedömning

I och med detta beslut upphävs det ursprungliga Brassbergets naturreservat (139 ha) från 1992 och Norra Brassbergets naturreservat (141 ha) från 2009, samtidigt som ett nytt naturreservat kallat Brassbergets naturreservat bildas. Det nya Brassbergets naturreservat omfattar hela de ursprungliga naturreservaten samt tre nytillkomna områden på sammanlagt 61 ha. Nya Brassbergets naturreservat kommer därmed att ha en areal på 341 ha.

Huvudskälet till det nya beslutet är att stärka skyddet för områdets naturvärden genom att utöka naturreservatet med skog med höga naturvärden som inte tidigare varit skyddade. För att få en bättre helhet och slippa ha två naturreservat bredvid varandra, och göra det tydligare med enhetligt syfte och föreskrifter för hela det skyddade området, slås samtidigt de två intill varandra liggande naturreservaten Brassbergets naturreservat och Norra Brassbergets naturreservat ihop till ett naturreservat. Då det nya beslutet även omfattar en ny och utförligare skötselplan möjliggörs samtidigt en mer aktiv och ändamålsenlig skötsel av områdets naturvärden.

De båda ursprungliga naturreservatens syften har slagits ihop till ett, och samtidigt omformulerats och preciserats, men syftet följer fortfarande i allt väsentligt ändamålet med de ursprungliga naturreservaten så som det formulerades då naturreservaten bildades 1992 respektive 2009.

De förändringar av föreskrifterna som har gjorts är både för att ensa de två tidigare beslutens föreskrifter, och för att anpassa dem till nu gällande lagstiftning och riktlinjer. I de flesta fall innebär förändringarna bara ett förtydligande jämfört med tidigare föreskrifter, medan de i andra fall innebär en skärpning. I ett fall innebär förändringen en lättnad.

Undantaget i detta besluts föreskrifter att ”föreskrift A1 inte utgör hinder för röjning av befintliga siktgator som behövs för den jakt som är tillåten i reservatet” innebär en lättnad jämfört med föreskrifterna i de ursprungliga naturreservaten. Idag finns en bred rågång mellan det ursprungliga Brassbergets naturreservat och Norra Brassbergets naturreservat, och den används troligen som siktgata vid jakt. Enligt 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut om föreskrifter som den har meddelat enligt 7 kap. 4-6 §§ miljöbalken om det finns synnerliga skäl. Länsstyrelsen bedömer att det bara har en ytterst marginell påverkan på områdets naturvärden om den befintliga rågången och eventuella andra befintliga siktgator fortsatt får hållas öppna för att underlätta vid jakt i området. Den eventuella negativa påverkan detta har på områdets naturvärden kompenseras mer än väl av att ytterligare 61 ha skog, till stora delar med höga naturvärden, skyddas som naturreservat enligt detta beslut. Länsstyrelsen bedömer därför att det finns synnerliga skäl till att lätta på denna föreskrift. Det är däremot fortsatt förbjudet att röja nya siktgator.

I Norra Brassbergets naturreservat fanns ett undantag från föreskrifterna som öppnade för att bedriva mineralutvinning och prospektering efter Länsstyrelsens tillstånd. Inga undersökningstillstånd som berör det aktuella området har dock funnits på många år. Länsstyrelsen bedömer att mineralutvinning är oförenlig med syftet med Brassbergets naturreservat, och ser därför inga skäl till att göra undantag för detta i det nya beslutet.

Länsstyrelsen får upphäva beslut om bildande av naturreservat som den har meddelat för ett område enligt 7 kap. 4-6 §§ miljöbalken om det finns synnerliga skäl (7 kap. 7 § första stycket miljöbalken). Vidare krävs enligt 7 kap. 7 § fjärde stycket miljöbalken att intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. Detta nya beslut för Brassbergets naturreservat kommer att omfatta hela det ursprungliga Brassbergets naturreservat och hela Norra Brassbergets naturreservat, samt ytterligare områden på 61 ha. Det skyddade området blir alltså större än innan. Genom att hela det område som upphävs samtidigt får nytt skydd som naturreservat och nya delar också tillkommer bedömer länsstyrelsen att intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning. Syftet och föreskrifterna för det nya naturreservatet följer i allt väsentligt syftet och föreskrifterna i de beslut som nu upphävs. Länsstyrelsen bedömer därmed att det nya beslutet innebär ett likvärdigt eller starkare skydd för de värden som

Brassbergets samt Norra Brassbergets naturreservat avsatts i syfte att skydda. Givet ovanstående bedömer Länsstyrelsen att det finns synnerliga skäl att upphäva de tidigare besluten enligt 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken och ersätta dem med det förevarande.

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljö kvalitetsmålet "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv" och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

Området som omfattades av det ursprungliga Brassbergets naturreservat från 1992 är av riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § miljöbalken (1998:808). Detta område är även ett Natura 2000-område (Brassberget, SE0630107). Området är utpekade enligt både habitat- och fågeldirektivet.

Enligt kommunens översiktsplan (Översiktsplan för Ljusdals kommun, kommunomfattande översiktsplan, antagen 2010-02-22) är både det ursprungliga Brassbergets naturreservat och Norra Brassbergets naturreservat utpekade som naturreservat. Det ursprungliga Brassbergets naturreservat är även utpekade som riksintresse Natura 2000. De tre delområden som tillkommer i detta beslut är inte utpekade i översiktsplanen, men områdenas naturvärden var troligen inte kända när översiktsplanen antogs. I översiktsplanen anges målsättningen att biologisk mångfald ska bevaras och unika naturvärden ska skyddas. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, har länsstyrelsen funnit att naturreservatets avgränsning och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden (föreskrifterna) är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet

med naturreservatet. Avvägningen har lett till att det i föreskrifterna finns undantag för nyttjande och underhåll av befintliga vägar, för uttransport av fällt vilt med motordrivet fordon, samt för röjning av befintliga siktgator som används vid jakt.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Enligt länsstyrelsens mening är föreskrifterna anpassade efter naturreservatets syfte och bevarandevärdena i området.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 7.

Beslutet har fattats av landshövding Per Bill. Ärendet har handlagts och föredragits av biolog Martina Kluge. Jurist Caroline Näslund, biolog Helena Persson, biolog Sofia Engberg, biolog Cecilia Lindén och biolog Andreas Wedman har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

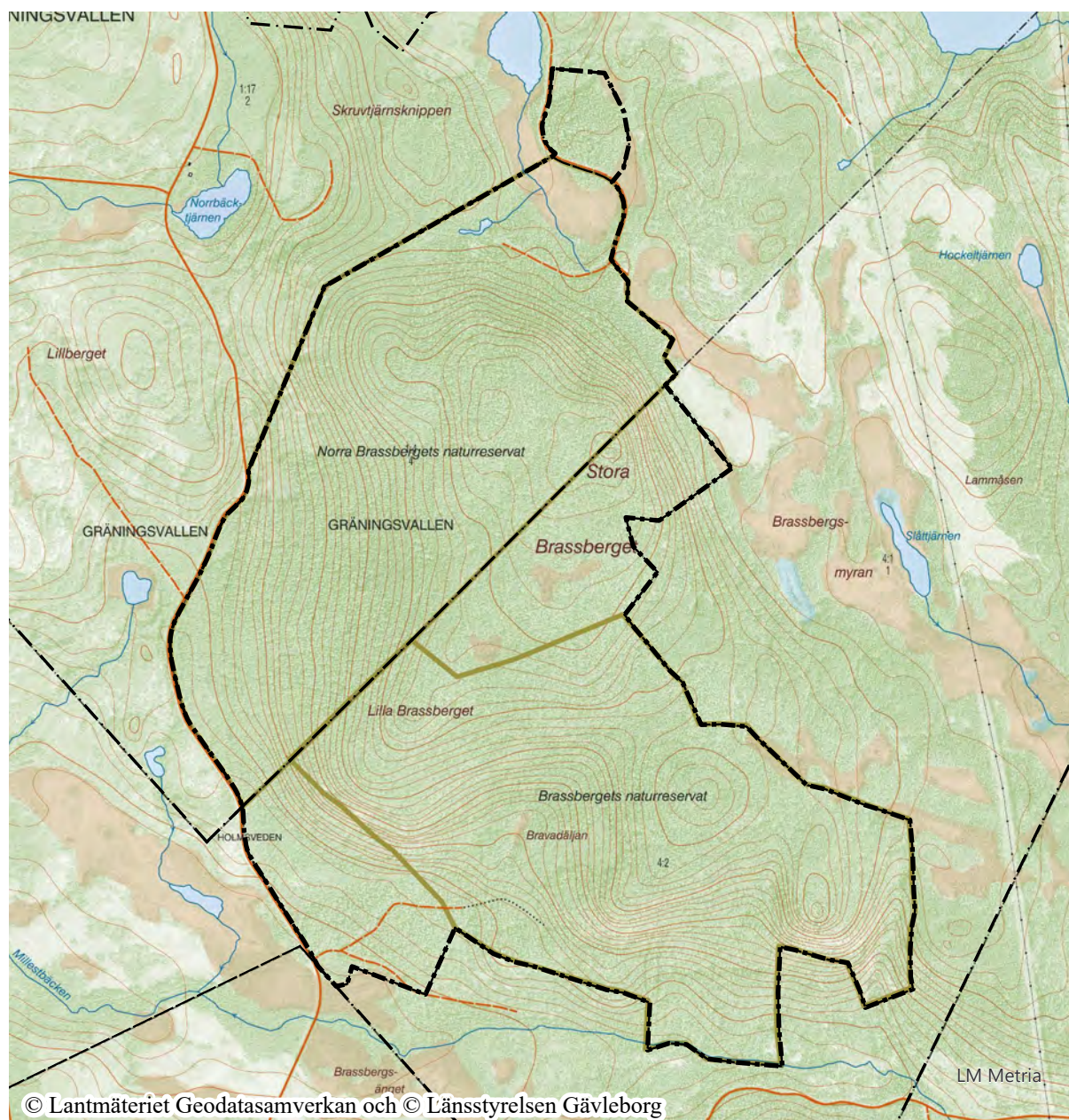
Bilagor:

1. Beslutslista
2. Översiktskarta
3. Föreskriftskarta
4. Skötselplan
5. Brytpunktskarta och teknisk beskrivning
6. Generellt undantag för väghållning
7. Hur man överklagar
8. Sändlista

Länsstyrelsen
Gävleborg

Brassbergets naturreservat Beslutskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6897381 E: 537555
Skala 1:20 000

0 200 400 600 800 1 000 Meter

Beslutskarta för Brassbergets naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet
----- Fastighetsgränser

Postadress

Telefon

E-post adress

Webb

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

010-225 10 00

gavleborg@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/gavleborg

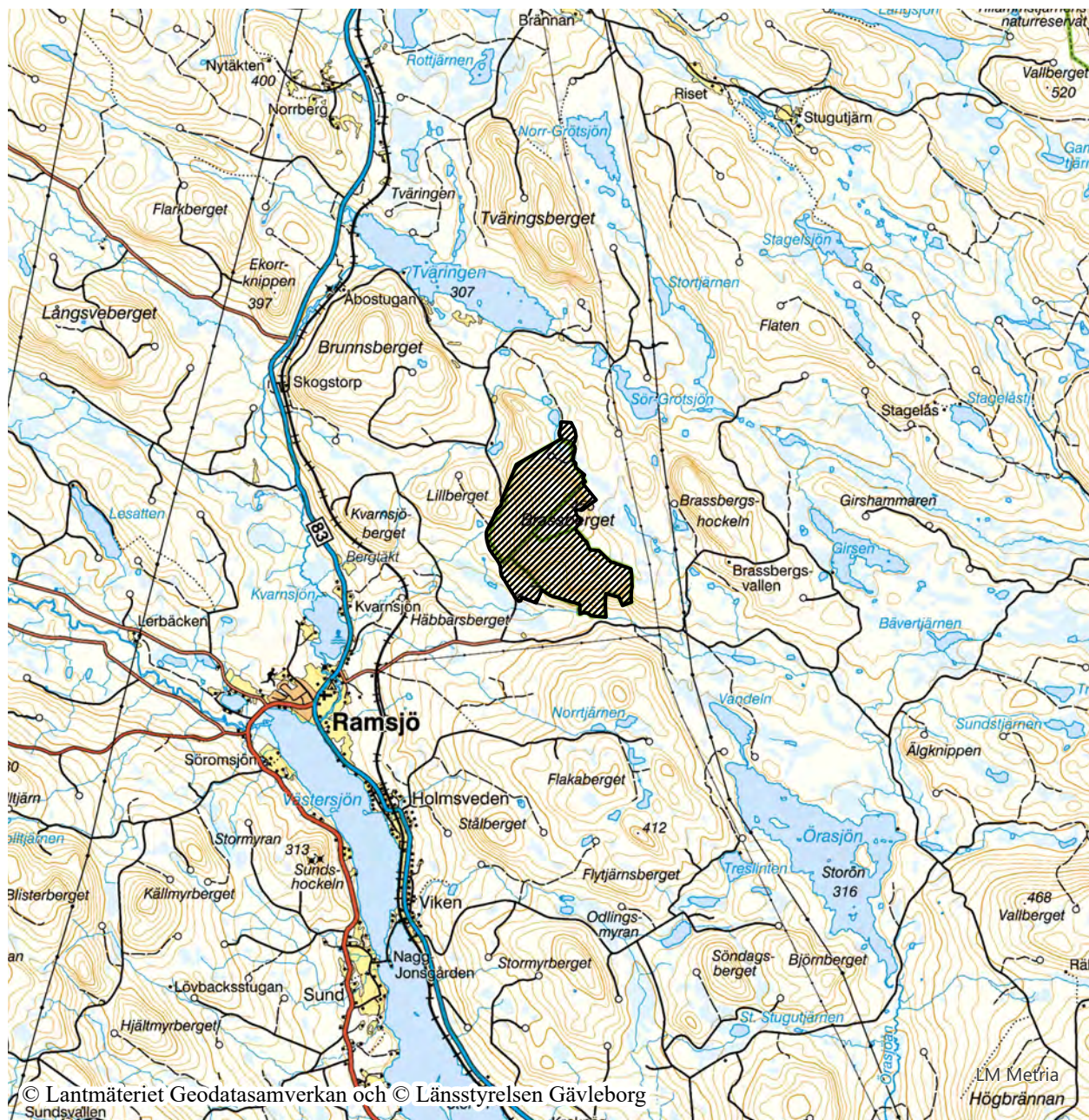
Tillhör beslut
2023-05-15

Dnr 511-5436-2011
61-212

Bilaga 2

Länsstyrelsen
Gävleborg

Brassbergets naturreservat Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Skala 1:100 000

0 1 2 3 4 Kilometer

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6897381 E: 537555

 Brassbergets naturreservat

Postadress

Telefon

E-post adress

Webb

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

010-225 10 00

gavleborg@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/gavleborg

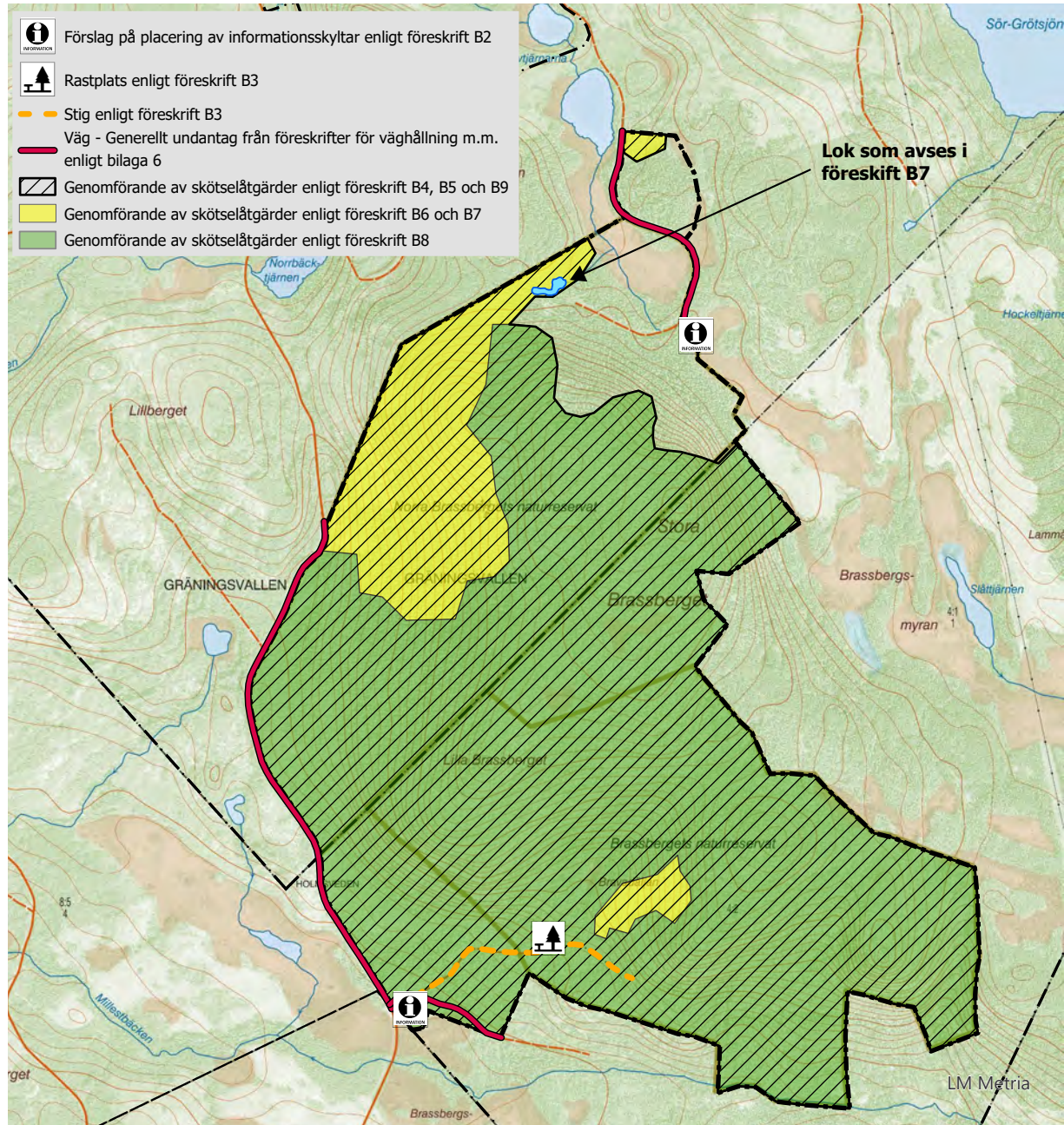
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2023-05-15

Dnr 511-5436-2011
61-212

Bilaga 3

Brassbergets naturreservat Föreskriftskarta

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)

N: 6897381 E: 537555

Skala 1:20 000

0 200 400 600 800 1 000 Meter

Föreskriftskarta för Brassbergets naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgränser

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Telefon

010-225 10 00

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Webb

lansstyrelsen.se/gavleborg

Enheten för skydd av natur

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR BRASSBERGETS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

I skötselplanen anges bevarandemål för naturreservatets olika skötselområden och åtgärder som behövs för att uppfylla bevarandemålen. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Brassbergets naturreservat
NVR-id	21-2000468
Län	Gävleborg
Kommun	Ljusdal
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 341,0 ha Därav landareal 340,9 ha Produktiv skogsmark 329,4 ha Naturskog* 227 ha *Areal från Länsstyrelsens inventering
Naturtyper enligt Natura 2000:	7140 Öppna mossar och kärr 4,6 ha 8220 Silikatbranter 2,4 ha 9010 Taiga 245,0 ha 9080 Lövsumpskog 0,9 ha 9740 Skogbevuxen myr 5,1 ha
Naturtyper landareal (Marktäckedata enligt uppgifter från Vic Natur):	Tallskog 94,2 ha Granskog 41,0 ha Barrblandskog 40,6 ha Lövblandad barrskog 111,6 ha Triviallövskog 37,4 ha

	Temporärt ej skog 5,2 ha Tallskog på våtmark 1,0 ha Granskog på våtmark 0,6 ha Barrblandskog på våtmark 0,1 ha Lövblandad barrskog på våtmark 3,2 ha Triviallövskog på våtmark 0,3 ha Öppen våtmark 3,4 ha Övrig öppen mark med vegetation 0,6 ha Exploaterad mark 1,8 ha Sjö och vattendrag 0,1 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag Naturtyper Strukturer Arter (Rödlistestatus enligt 2020 års rödlista, Artdatabanken) (S=signalart) (ÅGP= ingår i åtgärdsprogram för hotade arter)	Skog Lövbränna, brandpräglade lövrika naturskogar, äldre barnaturskog Död ved, gamla träd och hög andel lövträd <u>Fåglar</u> Järpe – <i>Tetrastes bonasia</i> (NT) Tjäder – <i>Tetrao urogallus</i> Spillkråka – <i>Dryocopus martius</i> (NT) Gråspett – <i>Picus canus</i> Tretåig hackspett – <i>Picoides tridactylus</i> (NT) Mindre hackspett - <i>Dryobates minor</i> (NT) Kungsfågel – <i>Regulus regulus</i> (VU) <u>Svampar</u> Kandelabersvamp – <i>Artomyces pyxidatus</i> (NT) Doftticka - <i>Haploporus odoratus</i> (VU) Gränsticka – <i>Phellopilus nigrolimitatus</i> (NT) Koralltaggsvamp - <i>Hericium coralloides</i> (NT) Rävticka – <i>Inocutis rheades</i> (S) Barkticka – <i>Rigidoporus corticola</i> (S) <u>Lavar</u> Violettgå tagellav – <i>Bryoria</i> <i>nadvornikiana</i> (NT) Stiftgelélav – <i>Collema furfuraceum</i> (NT) Liten aspgelélav - <i>Collema curtisporum</i> (VU, ÅGP) Läderlappsav - <i>Collema nigrescens</i> (VU)

	Smalskaftslav - <i>Chaenotheca gracilentia</i> (VU) Allékantlav - <i>Lecanora impudens</i> (VU) Olivbrun gytterlav - <i>Fuscopannaria mediterranea</i> (NT) Småflikig brosklav - <i>Ramalina sinensis</i> (NT) Lunglav – <i>Lobaria pulmonaria</i> (NT) Skrovellav – <i>Lobaria scrobiculata</i> (NT) Kolflarnlav - <i>Carbonicola anthracophila</i> (NT) Skinslav – <i>Leptogium saturninum</i> (S) Dvärgtufs - <i>Scytinium teretiusculum</i> (S) Bårdlav – <i>Nephroma parile</i> (S) Mörk kolflarnlav - <i>Carbonicola myrmecina</i> (NT) Korallblylav - <i>Parmeliella triptophylla</i> (S) Varglav - <i>Letharia vulpina</i> (NT, S) <u>Kärlväxter</u> Sötgräs – <i>Cinna latifolia</i> (NT) Slätterfibbla – <i>Hypochaeris maculata</i> (NT) Skogsfru – <i>Epipogium aphyllum</i> (NT) <u>Skalbaggar</u> Djupsvart brunbagge – <i>Melandrya dubia</i> (EN, ÅGP) Stekelbock - <i>Necydalis major</i> (S) Aspvedgnagare - <i>Ptilinus fuscus</i> (S) Grön aspvedbock - <i>Saperda perforata</i> (NT) Jättesvampmal - <i>Scardia boletella</i> Aspbarkgnagare – <i>Xyletinus tremulicola</i> (NT, ÅGP) Spindelbock - <i>Aegomorphus clavipes</i> (S) Myskbock - <i>Aromia moschata</i> (S) <i>Scaphisoma subalpinum</i> (NT) Mindre poppelglasvinge - <i>Eusphecia melanocephala</i> (NT) Robust tickgnagare - <i>Dorcatoma robusta</i>
Bebyggelse och anläggningar	Vägar, stig och rastplats. Vägsservitut.

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Troligtvis blev platsen där Ramsjö kyrkby nu ligger relativt tidigt bebodd tack vare det gynnsamma läget med bördig mark och rikligt med fiskevatten. År 1641 upprättades en karta över Ramsjö där två hemman fanns upptagna. På 1700-talet och under 1800-talets början skedde en viss befolkningsökning i Ramsjö och flera gårdar kom till och ny jordbruksmark togs upp. Skogarna kring Ramsjö nyttjades för bete, och troligtvis pågick detta så sent som fram till 1940-talet. Skogsbete har troligtvis även förekommit på Brassberget. Brassbergsvallen, där fåboddraft bedrevs fram till 1927, ligger knappt 1,5 km öster om Brassberget.

Brassberget har en mycket hög brandfrekvens och ett stort antal bränder har påverkat Brassberget under den senaste 500-årsperioden. I en undersökning av brandhistoriken (Naturskogen på Brassberget – en skogsbiologisk inventering. Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Rapport 1983:2) har det visat sig att varje yta på berget övergått av tre bränder per århundrade. Den höga brandfrekvensen antyder att vissa bränder kan ha anlagts av människan för att förbättra skogsbetet. År 1888, då det var en mycket torr sommar, skedde en stor brand i området, vilken sannolikt påverkade större delen av det område som nu blir naturreservat. I folkmun berättas det att det kan ha varit en svedjebränning som spred sig, men det är tveksamt om det verkligen var tillåtet med svedjebränning på Brassberget vid den tidpunkten eftersom marken var bolagsägd respektive ingick i kronopark.

Tjärframställning förekom även kring Ramsjö. Inom det område som utgör en av de nytillkomna delarna av naturreservatet finns en tjärdal vid en bäckravin strax nedanför Brassberget. Under mitten av 1800-talet ökade efterfrågan på sågtimmer och flera skogsbolag bildades. Skogsbolagen visade stort intresse för Ramsjötrakten eftersom det fanns lättframkomliga vattenleder för att frakta timmer. Dimensionshuggningar utfördes där de grövsta timmerträden avverkades, och det kan man även se spår av på Brassberget. I samband med att norra stambanans järnvägssträckning mellan Stockholm och Ånge blev klar år 1882 fick kolningen en mycket stor betydelse i Ramsjö. Efter den stora branden år 1888 togs brunnen skog till vara genom kolning. Spår från kolningsverksamheten på Brassberget finns i form av kolbottnar, och från flera av dessa finns körstigar som går kors och tvärs över berget. I området finns även delar som är påverkade av mer sentida avverkningar.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

I Brassbergsområdet finns mycket höga naturvärden knutna till brandpräglad skog. Skogen vid Brassbergets naturreservat är unik för denna del av landet genom sin stora lövrikedom. I området finns en stor lövbränna som uppkommit

efter den stora branden i området år 1888. Förutom det stora lövinslaget finns även spår av brand i form av brända stubbar samt levande och döda träd med brandljud. Bland annat har en levande tall med åtta brandljud påträffats. Dimensionsavverkning har skett i området, men det finns ändå gamla tallöverståndare kvar i vissa delar.

Lövbrännan domineras av asp och björk, men även gråal, sälk och rönn förekommer. Lövträden har ofta ganska kläna dimensioner. Döda och döende lövträd förekommer rikligt.

Den rika förekomsten av död ved och lövträd ger goda förutsättningar för många arter i området, exempelvis hackspettar som spillkråka (NT), mindre hackspett (NT) och tretåig hackspett (NT). Andra rödlistade arter och signalarter som förekommer i området är exempelvis vedsvampar som kandelabersvamp (NT), dofticka (VU), gränstikka (NT), koralltaggsvamp (NT), rävticka och barkticka. Lavar som påträffats i området är till exempel violettgrå tagellav (NT), stiftgelélav (NT), liten aspgelélav (VU), läderlappslav (VU), smalskaftslav (VU), allékantlav (VU), olivbrun gyttelav (NT), småflikig brosklav (NT), lunglav (NT), skrovellav (NT), kolflarnlav (NT), skinnlav, dvärgtufs, bårdlav, mörk kolflarnlav (NT), korallblylav och varglav (NT).

Vid Brassberget finns riktigt bra miljöer för många habitatkrävande vedinsekter, och sällsynta och skyddsvärda arter som djupsvart brunbagge (EN), aspbarkgnagare (NT) och grön aspvadbock (NT) finns i området.

Liten aspgelélav och aspbarkgnagare ingår i Åtgärdsprogrammet för hotade arter på asp i Norrland, och djupsvart brunbagge i Åtgärdsprogrammet för björklevende vedskalbaggar i Norrland.

Floran är rik med bland annat ett flertal orkidéarter, där skogsfru (NT) är den mest anmärkningsvärda. I området finns även det sällsynta sötgräset (NT), en art som är såväl rödlistad som utpekad i EUs art- och habitatdirektiv.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

En tjärdal och några kolbottnar finns i naturreservatet enligt rapporten ”Naturskogen på Brassberget – en skogsbiologisk inventering”, vilket vittnar om äldre tiders brukande av skogen. Inga registrerade lämningar finns dock i området enligt kulturmiljöregistret.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Vid och på Brassberget finns tydliga spår efter inlandsisens avsmältning. Det finns exempel på flertalet olika terrängformer som har uppstått till följd av den smältande inlandsisen och de smältvattenströmmar som sökt sig fram mellan

bergen eller mellan den kvarliggande isen och berget. Den mest påtagliga utgörs av en djupt nerskuren kanjon, bildad av framrusande smältvattenmassor.

Brassberget når med sin högsta topp 455 meter över havet. På bergets sydsida finns branta sluttningar med rasbranter ner mot en dalgång där Millestbäcken rinner. I den södra branten finns tre inskurna dalar som ger upphov till platåliknande ryggar. Området ligger i sin helhet ovanför Högsta kustlinjen.

Berggrunden består av grå till rödgrå, medelkornig, starkt till svagt förskiffrad och stänglig granit till granodiorit. Lokalt är bergarten ådergnejsomvandlad och ögonförande, vilket innebär att kalifältspaten har kristalliserats långsamt och större kristaller har bildats. Fragment av metasediment förekommer och partier av tonalit har påträffats. Öster och väster om Brassberget består berggrunden av kraftigt migmatitomvandlad metasedimentär bergart. Berggrunden styr Brassbergets storformer, men berget täcks av morän som är tunn på de högst belägna partierna och i branterna. Moränens mäktighet är i allmänhet större inom bergets lägre delar. Blockigheten är huvudsakligen normal men i den västra delen är moränen rikblockig.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är av litet intresse för friluftslivet. En kortare stig som leder in mot Brassbergets sydsida finns i området.

1.4 Källförteckning

Naturskogar i Gävleborgs län – en inventering av urskogsartade skogar. Länsstyrelsen i Gävleborgs län. 1982.

Naturskogen på Brassberget – en skogsbiologisk inventering. Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Rapport 1983:2.

Hotade vedinsekter i fem lövbrännor i norra Hälsingland. Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Rapport 1991:7.

Värdefull natur i Gävleborg. Naturvårdsprogram. Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Rapport 1997:12.

Skyddsvärda statliga skogar och urskogsartade skogar. Huvudrapport över uppdrag om naturvärdesbedömning och skydd av viss skog. Naturvårdsverkets rapport 5339. År 2004.

Skyddsvärda statliga skogar. Delrapport över uppdrag om naturvärdesbedömning och skydd av viss skog. Dalarnas, Gävleborgs och Västernorrlands län. Naturvårdsverkets rapport 5342. År 2004.

Inventering av björklevande insekter i utvalda områden i Gävleborgs län. Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Rapport 2006:26.

Åtgärdsprogrammet för björklevande vedskalbaggar i Norrland 2008-2012, Naturvårdsverket, 2008. Förlängt till och med 2027.

Hotade arter i norra Hälsinglands lövskogar. Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Rapport 2009:15.

Inventering av liten aspgelélav (*Collema curtisporum*) VU i lövrika skogar i Norra Hälsingland 2009. Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Rapport 2010:6.

Åtgärdsprogrammet för Hotade arter på asp i Norrland 2010-2014, 2010, Naturvårdsverket. Gäller fortfarande vid tidpunkten för detta beslut.

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0630107 Brassberget, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, 2016.

SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.

Artportalen, www.artportalen.se

Artdatabanken, SLU, <https://artfakta.se/artbestamning>

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i fem skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

- 1: Brandpräglad naturskog med möjlighet till naturvårdsbränning och brandefterliknande naturvårdsskötsel
- 2: Grandominerad naturskog med i huvudsak fri utveckling
- 3: Yngre skogar med naturvårdsbränning och naturvårdande skötsel
- 4: Våtmark
- 5: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Brandpräglad naturskog med möjlighet till naturvårdsbränning och brandefterliknande naturvårdsskötsel, ca 267 ha

Beskrivning

Större delen av naturreservatet ingår i detta skötselområde. Området utgörs av stora delar av Stora och Lilla Brassberget och domineras av brandpräglad lövrik naturskog med höga naturvärden. Området är varierat och i vissa delar är

terrängen mycket brant med lodytor och stup, och vissa delar är klassade som silikatbranter. En stor lövbränna, belägen i huvudsak på sydslutningarna i Brassbergets sydöstra delar, ingår i detta skötselområde. Denna lövbränna har pekats ut som en av de naturvårdsmässigt mest värdefulla lövbrännorna i Sverige. Skogen i lövbrännan domineras av lövträd, främst asp och björk, men även gråal, sälg och rönn förekommer. Lövträden är inte så grova, men det är gott om döda och döende lövträd. Död lövved förekommer i form av högstubbar, torrakor och lågor av olika ålder och nedbrytningsgrad. Även ett varierande inslag av gran förekommer i lövbrännan, både som enstaka till allmänt förekommande äldre granar, och som en allmän till riklig granföryngring.

I området finns också barrblandskog, lövblandad barrskog, tallskog och triviallövskog. Död ved förekommer i form av högstubbar, torrakor och lågor av olika trädslag och nedbrytningsgrad. Det finns även några insprängda mindre våtmarker, och i södra delen av området rinner en liten sträcka av Millestbäcken inom naturreservatet. Det främmande trädslaget contortatall finns spritt i skötselområdet, främst i de delar där det finns contortabestånd utanför naturreservatet.

Bevarandemål

Skogen är naturskogsartad, brandpräglad och lövrik. Skogen innehåller naturskogsstrukturer som hög andel lövträd, gamla träd och döda stående och liggande träd. Den döda veden finns i olika nedbrytningsstadier. I skogen finns goda förutsättningar för typiska naturskogsarter knutna till lövträd och till brandpräglad naturskog. Lövsuccessionen i de lövrikaste delarna av lövbrännan förlängs. Nya områden med lövskog har tillkommit efter naturvårdsbränning, eller efter brandefterliknande åtgärder i andra delar av naturreservatet. Främmande trädslag som contortatall förekommer inte inom naturreservatet. Arealen silikatbranter (8220) ska vara minst 2,4 ha. Arealen lövsumpskog (9080) ska vara minst 0,9 ha. Arealen taiga (9010) ska i hela naturreservatet vara minst 245 ha. Arealen skogbevuxen myr (9740) ska i hela naturreservatet vara minst 5,1 ha. Djupsvart brunbagge ska förekomma i området.

Skötselåtgärder

För att långsiktigt upprätthålla områdets naturvärden vore det bäst om området kunde skötas genom naturvårdsbränning. Inför naturvårdsbränning upprättas en bränningsplan som i detalj beskriver hur bränningen ska genomföras. De vid tiden för bränningen gällande riktlinjerna för säker naturvårdsbränning ska tillämpas.

Då säkra naturvårdsbränningar kan vara tekniskt svåra att genomföra i området kan bränning komma att ersättas av skötselåtgärder som efterliknar effekten av brand, och som därigenom gynnar i första hand lövträd men även tall. Den

viktigaste skötselåtgärden blir då att ta bort inväxande gran i lövrika bestånd där granen riskerar att konkurrera ut lövträden, samt att ta bort äldre granar för att minska fröspridningen. Målet är att förlänga lövsuccessionen i området. Smågranar kan röjas bort och lämnas på plats. Större granar kan ringbarkas, eller fällas och eventuellt barkas. För att minska riskerna för granbarkborreangrepp på omgivande skogar bör man inte ringbarka stora mängder grovbarkig gran under samma år. Granar som fälls vid skötselåtgärder ska i första hand lämnas kvar i skogen som död ved.

I första hand tas all gran bort i den allra lövrikaste delen av lövbrännan. Dessa delar är främst belägna på sydsluttningarna av Brassberget i södra och östra delen av skötselområdet. I andra hand tas gran bort i andra lövrika delar av skötselområdet.

Även brandefterliknande åtgärder för att gynna tall kan bli aktuella i delar av skötselområdet. Även här handlar det om borttagning av ung och medelålders gran, men också om stamskadning av unga tallar för att öka inkådningen av veden. Träd som fälls vid skötselåtgärder ska i första hand lämnas kvar i skogen som död ved.

För att öka mängden lämpligt substrat för djupsvart brunbagge att utvecklas i kan det bli aktuellt att ringbarka eller skada vissa utvalda björkar. Det är troligen bäst förutsättningar att göra det i varma sydbranter där arten har hittats förut. Det är i så fall fråga om enstaka björkar om minst 20 cm i diameter, som har jämförelsevis lägre naturvärden, och som står i solbelyst läge. Åtgärden bör inte göras oftare än var 5:e år. Åtgärden ska föregås av inventering av naturligt substrat (redan döda björkar/högstubbar av björk) för arten. Om det finns naturligt substrat i en mängd som gör att arten kan fortleva i området ska inga åtgärder göras.

Stängsling av utvalda områden kan komma att genomföras för att förhindra viltskador på lövföryngringar, till exempel efter genomförda naturvårdsbränningar.

Contortatall ska avverkas, och kan lämnas kvar i skogen som död ved om det bedöms vara lämpligt.

Skötselplanens skötselområde 2: Grandominerad naturskog med i huvudsak fri utveckling, ca 27 ha

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av äldre granskog på Stora Brassbergets nordostsluttning, i den nordligaste delen av naturreservatet. Skogen i själva sluttningen har naturskogsstruktur med varierande lövinslag. Nedanför

sluttningen finns en igenvuxen skogsbilväg. Området mellan vägen och myren i norr består av ogallrad och flerskiktad barrblandskog, dock utan riktigt gamla överståndare. Död ved förekommer sparsamt, men bitvis är det allmänt med gamla grova tallågor. Den nordligaste delen av skötselområdet består av naturskogsartad äldre grandominerad skog som är klassad som nyckelbiotop.

Bevarandemål

Skogen är naturskogsartad. Främmande trädslag som contortatall förekommer inte inom naturreservatet. Arealen taiga (9010) ska i hela naturreservatet vara minst 245 ha.

Skötselåtgärder:

Fri utveckling. Om det visar sig finnas Contortatall inom skötselområdet ska dessa fällas, och de fällda träden kan lämnas inom naturreservatet om det bedöms vara lämpligt.

Skötselplanens skötselområde 3: Yngre skogar med naturvårdsbränning och naturvårdande skötsel, ca 42 ha

Beskrivning

Skötselområdet utgörs till stor del av yngre skogar, av tall, gran och löv, som vid tidpunkten för detta beslut har beståndsåldrar på mellan 10-50 år. I vissa delar av skötselområdet är skogen lövrik med ett allmänt inslag av sälg, asp och björk. I skötselområdets sydvästra del är skogen äldre och där finns även överståndare i 100-150-årsåldern. Speciellt denna del av skötselområdet bedöms ha bra förutsättningar att utvecklas till naturskog. I skötselområdets norra del finns en lok med en mindre mängd tidvis översvämmad död ved.

Bevarandemål

Skogen får med tiden fler naturskogsstrukturer och utvecklas på sikt till naturskogsartad lövrik skog. Det finns en hög andel lövträd och det är gynnsam tillgång av substrat för lövträdsanknutna arter. Nya områden med lövskog tillkommer efter naturvårdsbränning, eller efter åtgärder som efterliknar vissa effekter av brand. I anslutning till loken förekommer tidvis översvämmad död ved som lämpligt substrat för exempelvis mossor inom släktet *Scapania*. Arealen taiga (9010), ska i hela naturreservatet vara minst 245 ha.

Skötselåtgärder:

Naturvårdsbränning är en önskvärd åtgärd i området. Inför naturvårdsbränning upprättas en bränningsplan som beskriver i detalj hur bränning ska genomföras. De vid tiden för bränningen gällande riktlinjerna för säker naturvårdsbränning ska tillämpas.

Då säkra naturvårdsbränningar kan vara tekniskt svåra att genomföra i området kan bränning komma att ersättas av skötselåtgärder som efterliknar vissa effekter av skogsbrand, och som därigenom gynnar i första hand lövträd men även tall. Dessa åtgärder kan till exempel vara inriktade på att bibehålla och utveckla hög andel lövträd, samt på att skapa substrat och bra förutsättningar för lövträds- eller tallanknutna arter. Exempel på skötselåtgärder som efterliknar vissa effekter av skogsbrand kan vara röjning, fällning eller ringbarkning av inväxande gran för att gynna lövträd eller tall. Yngre tallar kan stamskadas/barkfläkas för att öka inkådning av veden.

För att skapa ett luckigare och mer varierat bestånd som snabbare får naturskogsstrukturer kan man använda sig av luckhuggning, heterogenisering och skapande av död ved. (Vid heterogenisering tar man bort eller skadar träd och buskar på ett sätt som ökar variationen i trädarter, åldersfördelning och slutenhet. Åtgärderna ska så långt det är möjligt efterlikna naturliga störningar.) För att på sikt försöka skapa grova lövträd kan vissa utvalda lövträd friställas.

Stängsling av utvalda områden kan komma att genomföras för att förhindra viltskador på lövföryngringar. Stängsling kan komma att bli särskilt viktigt efter genomförda naturvårdsbränningar för att skydda yngre aspbestånd som kommer upp efter bränningen.

Om det finns Contortatall inom skötselområdet ska dessa fällas, och de kan sedan lämnas kvar i skogen som död ved om det bedöms vara lämpligt.

Den lilla loken i nordväst är en potentiell lokal för mossor inom släktet *Scapania*. För att säkerställa att det finns substrat för scapanior i form av tidvis översvämmad ved kan död ved av gran eller tall behöva tillföras i loken. Det kan ske genom fällning av enstaka träd i närheten av loken, eller genom att fallna eller fällda träd flyttas dit från annan plats i eller utanför reservatet.

På längre sikt bör detta skötselområde kunna infogas i skötselområde 1.

Skötselplanens skötselområde 4: Våtmark, ca 5 ha

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av en del av den våtmark som ligger nedanför Stora Brassbergets nordsluttning, i norra delen av naturreservatet. I kanterna på våtmarken växer klena tallar, medan den mittersta delen är helt öppen. På en gammal grov högstubbe växer varglav. Våtmarken genomkorsas av liten bäck. Det finns inga kända diken eller annan negativ hydrologisk påverkan på våtmarken.

Bevarandemål

Våtmarkerna ska ha en naturlig hydrologi som enbart påverkas genom naturliga processer. Arealen våtmarkshabitat, dvs öppna mossar och kärr (7140), ska i hela naturreservatet vara minst 4,6 ha.

Skötselåtgärder:

Inga skötselåtgärder är aktuella i nuläget.

Skötselplanens skötselområde 5: Information och friluftslivBeskrivning

Området är av litet intresse för friluftslivet. En gammal körväg/stig leder från bilvägen i söder fram till en tidigare vändplan en bit in i naturreservatet. På vändplanen finns en rastplats. En stig leder från vändplanen och fram till nederdelen av en av Brassbergets branter. I anslutning till en vändplan längst i norr finns en informationstavla. Området nyttjas för jakt.

Bevarandemål:

- Naturreservatets gräns ska vara tydligt markerad.
- Minst två väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av naturreservatet ska finnas.
- Minst en väl underhållen rastplats ska finnas.
- En väl underhållen stig ska finnas från bilvägen i söder och in till rastplatsen.
- En mindre parkeringsplats får anläggas om behov finns.
- En markerad stig från rastplatsen och in i området ska finnas. En lämplig markering ska placeras där stigen slutar.
- Information om naturreservatet ska finnas tillgänglig på länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder:

Markering och underhåll av naturreservatets gräns.

Uppsättning och underhåll av informationsskyltar. Förslag till placering av skyltar är vid skogsbilvägen i söder där en gammal körväg/stig leder in mot rastplatsen, samt i anslutning till vändplan på naturreservatets nordöstra sida. Eventuellt anläggande av parkeringsplats.

Eventuellt anläggande av ytterligare stigar och rastplatser om behov uppstår.

Underhåll av rastplats, markerad stig och eventuell parkeringsplats.

Eventuellt kan en lämplig utsiktspunkt pekas ut.

Granar som växer upp längs kanterna av stigen kan röjas bort.

Information om naturreservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida och hålls uppdaterad.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Förvaltaren av reservatet ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen specificeras i dokumentet "Uppföljningsplan för Brassbergets naturreservat" vilket fastställs i samband med naturreservatets bildande. Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i "Uppföljning av skyddade områden i Gävleborgs län – policy och översiktlig plan 2012".

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Frekvens	Priori- tering	Finansiering
Markering och underhåll av naturreservatets gräns	Initialt och därefter vid behov	Naturreservatets gräns, se beslutskarta bilaga 1	Underhåll vid behov	1	Skötsel-anslaget
Ta fram, sätta upp och underhålla informations-skyltar	Initialt och därefter vid behov	Se föreslagen placering i karta på sid 16	Underhåll vid behov	1	Skötsel-anslaget
Underhåll av rastplats	Vid behov	Se föreslagen placering i karta på sid 16	Underhåll vid behov	3	Skötsel-anslaget
Underhåll av stigar	Vid behov	Se föreslagen placering i karta på sid 16	Underhåll vid behov	2	Skötsel-anslaget
Anläggning och underhåll av eventuell parkeringsplats	Initialt och därefter vid behov	Se föreslagen placering i karta på sid 16	Underhåll vid behov	3	Skötsel-anslaget
Eventuell naturvårdsbränning	När och om det är praktiskt möjligt	Skötselområde 1 och 3	Återkommande	1	Skötsel-anslaget

Åtgärder för att efterlikna vissa effekter av brand	Initialt och vid behov	Skötselområde 1 och 3	Återkommande	1	Skötselanslaget
Lövgynnande åtgärder	Vid behov	Skötselområde 3	Återkommande	2	Skötselanslaget
Åtgärder för att skapa variation och naturskogsstruktur	Initialt och vid behov	Skötselområde 3	Återkommande	3	Skötselanslaget
Åtgärder för att skapa död ved i lokarna	Vid behov	Skötselområde 3	Återkommande	3	Skötselanslaget
Åtgärder för att skapa björkhögstubbar åt djupsvart brunbagge	Vid behov	Skötselområde 1	Återkommande	3	Skötselanslaget
Stängsling av områden med yngre lövbestånd	Efter eventuella naturvårdsbränningar och vid behov	Skötselområde 1 och 3	Engångsåtgärd eller återkommande	3	Skötselanslaget
Avverkning av contorta	Initialt och därefter vid behov	I hela naturreservatet	Återkommande	2	Skötselanslaget
Inläggning och ajourhållning av information om naturreservatet på länsstyrelsens hemsida	Initialt och därefter vid behov	Länsstyrelsens hemsida	Underhåll vid behov	2	Skötselanslaget

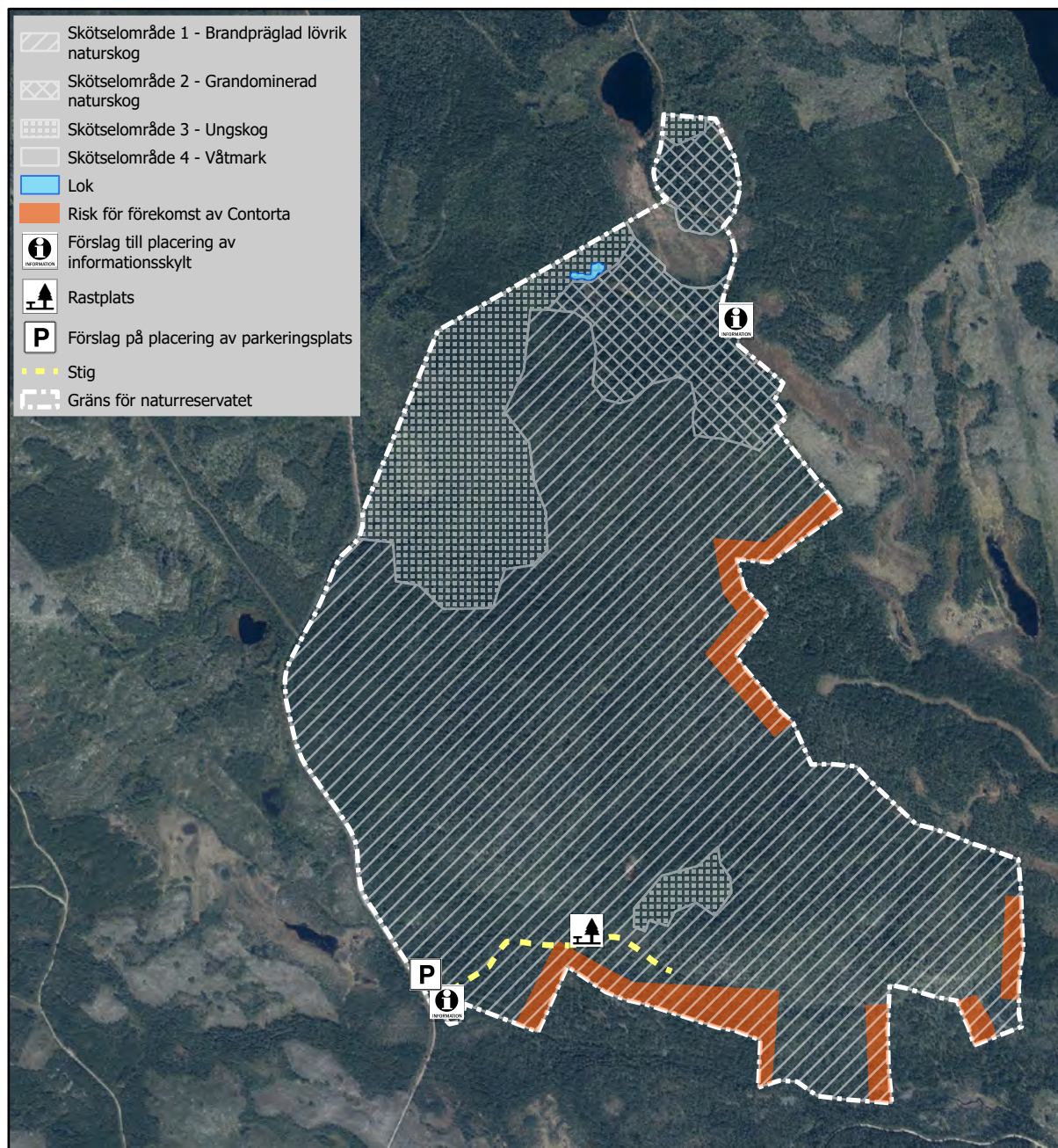
5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare kan det vara lämpligt att revidera skötselplanen om ca 15 år.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Brassbergets naturreservat Skötselkarta

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:20 000

0 200 400 600 800 1 000 Meter

Karta tillhörande skötselplan för
Brassbergets naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6897381 E: 537555

Postadress

Telefon

E-post adress

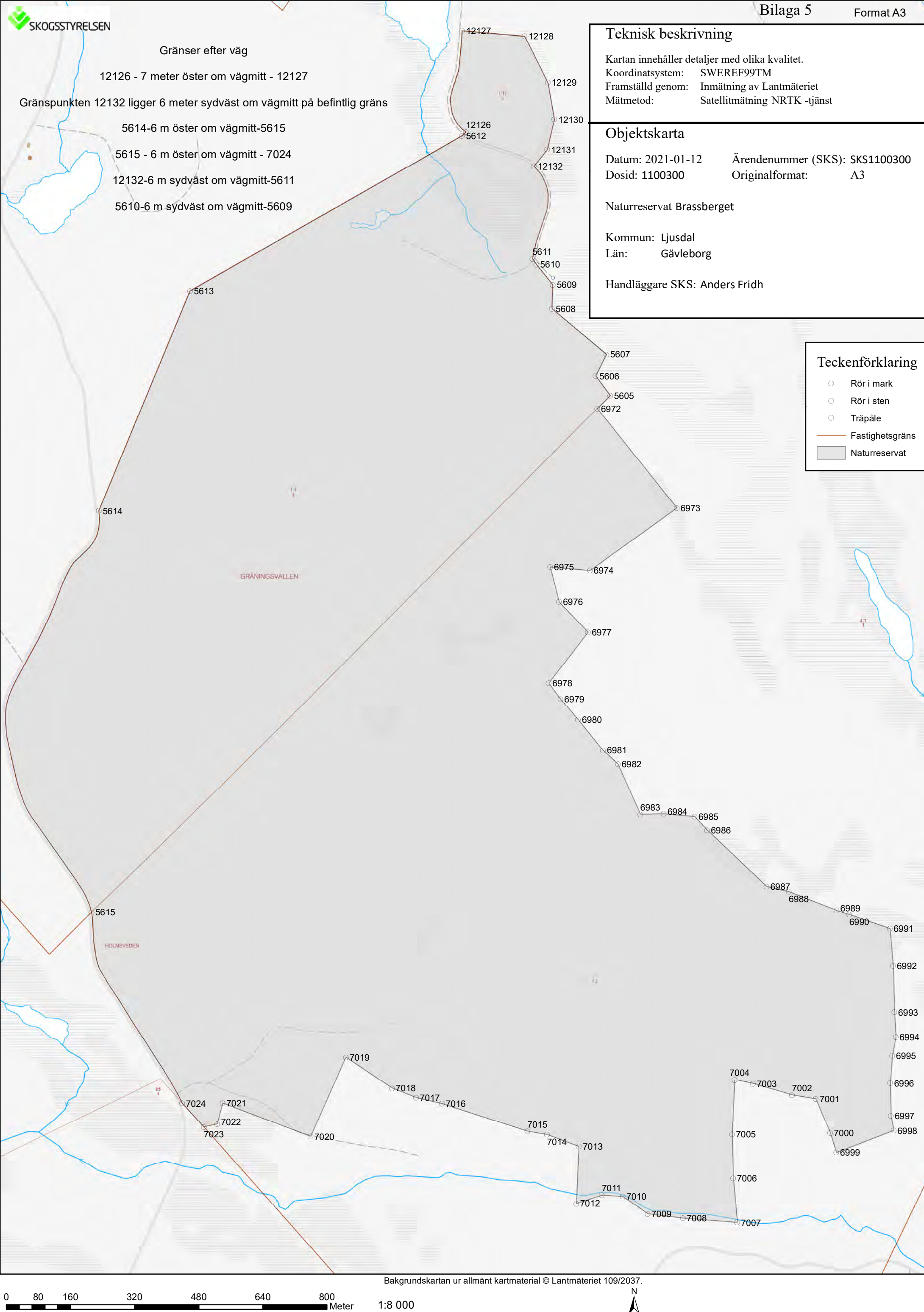
Webb

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

010-225 10 00

gavleborg@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/gavleborg

Teknisk beskrivning

Kartan innehåller detaljer med olika kvalitet.
Koordinatsystem: SWEREF99TM
Framställd genom: Inmätning av Lantmäteriet
Mätmetod: Satellitmätning NRTK -tjänst

Objektskarta

Datum: 2021-01-12 Ärendenummer (SKS): SKS1100300
Dosid: 1100300 Originalformat: A3

Naturreservat Brassberget

Kommun: Ljusdal
Län: Gävleborg

Handläggare SKS: Anders Fridh

Teckenförklaring

- Rör i mark
- Rör i sten
- Träpåle
- Fastighetsgräns
- Naturreservat

Teknisk beskrivning

Datum: 2021-01-12

Ärendenummer: SKS1100300

Dosid: 1100300

Handläggare: Anders Fridh

Mätmetod: Satellitmätning NRTK -tjänst

Mätperiod:

Objekt: Brassbergets naturreservat, Inmätt av Lantmäteriet

Kommun: Ljusdal

Län: Gävleborg

Koordinatsystem: SWEREF99_TM

Koordinatkvalitet: Inre 500 mm, Yttre 500 mm

Punkt ID	Norr (N)	Öst (E)	Notering
5605	6898180,42	538048,83	Rör i mark
5606	6898229,76	538012,35	Rör i mark
5607	6898283,61	538039,42	Rör i mark
5608	6898397,62	537902,92	Rör i mark
5609	6898457,15	537905,49	Rör i mark
5610	6898507,99	537864,42	Rör i mark
5611	6898522,88	537854,15	Rör i mark
5612	6898829,40	537679,13	Rör i mark
5613	6898441,99	537000,05	Rör i mark
5614	6897892,84	536772,38	Rör i mark
5615	6896890,67	536754,22	Rör i mark
6972	6898147,86	538016,46	Rör i mark
6973	6897899,73	538214,62	Rör i mark
6974	6897743,75	537998,21	Rör i mark
6975	6897752,86	537898,80	Rör i mark
6976	6897665,78	537921,06	Rör i mark
6977	6897589,92	537993,47	Rör i mark
6978	6897462,78	537895,05	Rör i sten
6979	6897422,95	537924,96	Rör i sten
6980	6897371,84	537968,44	Rör i sten
6981	6897295,15	538030,85	Rör i sten
6982	6897261,11	538067,82	Rör i sten
6983	6897134,87	538124,12	Rör i sten
6984	6897136,27	538182,22	Rör i sten
6985	6897129,24	538259,63	Rör i sten
6986	6897095,74	538290,38	Rör i sten
6987	6896954,91	538438,86	Rör i sten
6988	6896941,78	538494,78	Rör i sten

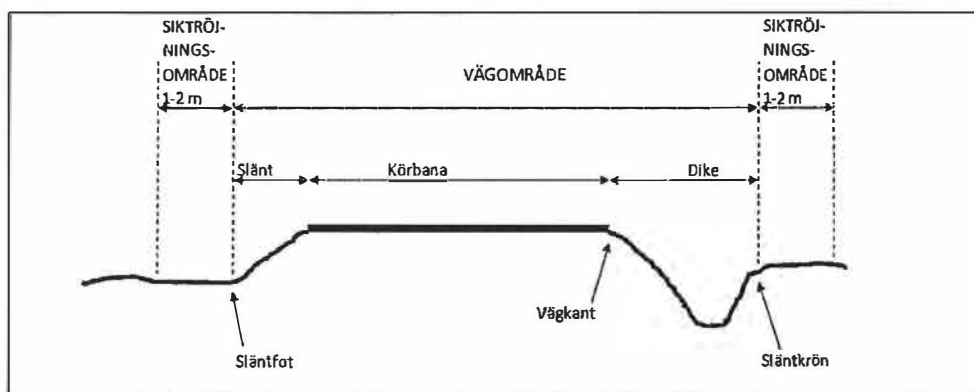
6989	6896894,92	538613,80	Rör i sten
6990	6896885,06	538645,60	Rör i sten
6991	6896850,00	538746,63	Rör i sten
6992	6896757,03	538754,72	Rör i sten
6993	6896641,03	538758,21	Rör i sten
6994	6896578,95	538761,52	Rör i sten
6995	6896532,44	538752,84	Rör i sten
6996	6896464,00	538747,62	Rör i sten
6997	6896382,12	538749,19	Rör i sten
6998	6896345,86	538756,38	Rör i sten
6999	6896290,65	538613,24	Rör i sten
7000	6896339,60	538597,81	Rör i sten
7001	6896424,17	538561,98	Rör i sten
7002	6896434,18	538502,76	Rör i sten
7003	6896462,53	538405,38	Rör i sten
7004	6896472,21	538359,48	Rör i sten
7005	6896336,76	538352,81	Rör i sten
7006	6896226,67	538355,80	Rör i sten
7007	6896115,97	538365,86	Rör i sten
7008	6896126,77	538230,18	Rör i sten
7009	6896137,30	538142,05	Rör i sten
7010	6896180,73	538079,88	Träpåle
7011	6896184,17	538027,79	Rör i sten
7012	6896163,63	537963,94	Rör i sten
7013	6896305,89	537970,47	Rör i sten
7014	6896335,27	537891,14	Rör i sten
7015	6896343,52	537841,97	Rör i sten
7016	6896412,47	537628,90	Rör i sten
7017	6896427,47	537564,30	Rör i sten
7018	6896451,52	537503,86	Rör i sten
7019	6896528,54	537389,04	Rör i sten
7020	6896330,42	537300,92	Rör i mark
7021	6896413,72	537081,46	Rör i mark
7022	6896361,56	537067,66	Rör i mark
7023	6896354,24	537034,36	Rör i mark
7024	6896413,26	536980,52	Rör i mark
12126	6898838,73	537688,54	Rör i mark
12127	6899091,63	537679,17	Rör i mark
12128	6899078,15	537834,96	Rör i mark
12129	6898962,88	537892,85	Rör i sten
12130	6898870,21	537909,49	Rör i mark
12131	6898794,91	537891,45	Rör i mark
12132	6898752,88	537858,07	Rör i mark

GENERELLT UNDANTAG FÖR VÄGHÅLLNING MM

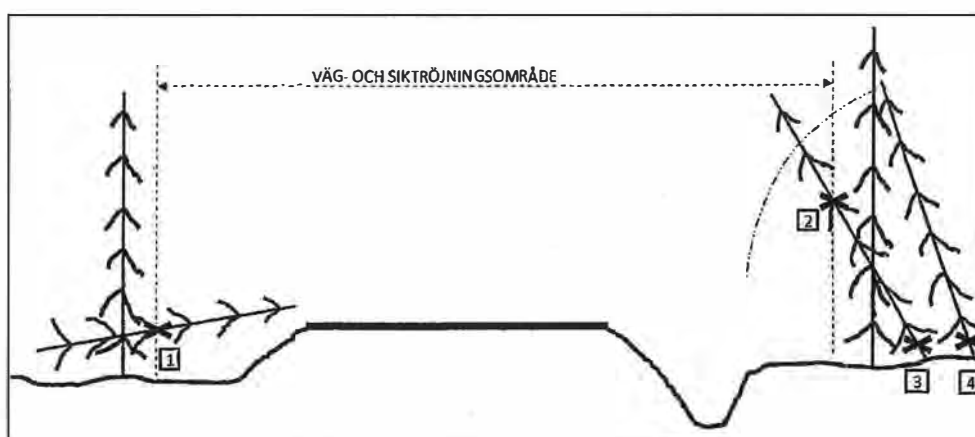
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom t ex dikning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det s k siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa s k farliga kanträd mm, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1).

Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

re MP

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att fällda och/eller kapade träd, delar av träd mm, skall kvarlämnas i terrängen. Dock alltid utanför gräns till det s k siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, skall väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, d v s i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden mm som naturreservatet syftar till att skydda.

Inför större arbeten, t ex efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, bör länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena.

se 10

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det **skriftligen** hos **Regeringen, Miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

eller via e-post till:

gavleborg@lansstyrelsen.se

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

I överklagandet ska Ni ange

1. Ert namn och Er adress
2. vilket beslut Ni överklagar (diarienummer eller motsvarande)
3. vilken ändring Ni vill ha, samt
4. vilka skäl Ni anser att Ni har för ändringen.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med enheten för Skydd av Natur vid Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).